

Bel Busquets serà probablement la nova secretària general del PSM, a partir del 12 de març, i David Abril el nou coordinador de Més des del 16 d'abril.

→ és concentrar suports de molts orígens diferents, units en la voluntat de ser la força majoritària de l'esquerra a Balears l'any 2019'.

Pactes de futur

Després d'haver rebutjat l'aliança amb Podem a les passades eleccions generals i del fracàs conreat no assolint el diputat al Congrés, la ponència del PSM opta ara per "la col·laboració amb forces transformadores" de l'Estat espanyol, perquè si bé l'aspiració de futur és la independència, mentre arriba l'anhelat objectiu aposta pel pragmatisme: "Cal canviar

Espanya, fent-la un estat confederal entre els seus diversos pobles".

Com es tradueix a efectes pràctics tal declaració? Doncs vol dir que el PSM i Més han de buscar aliances electorals amb "forces espanyoles". Novament ho explica Abril: "Hem de ser realistes, ens pensàvem que aquesta vegada teníem l'escó a la mà [a les eleccions generals del passat 20 de desembre] i ni amb les millors condicions possibles l'hem aconseguit; per tant, crec que hem d'assumir la realitat i pensar que només el podem tenir si ens aliam amb Podem" en els comicis a Corts espanyoles. •

Perdoni la simplificació, però fa la sensació que vostè i en Joan Coscubiela (portaveu del seu grup) fan el paper de poli bo i poli dolent.

—No, cadascú té el seu estil i la seva manera de dir les coses. L'important és que tots dos interpretem la mateixa cançó, cadascú amb la seva veu. Coscubiela té una manera molt nítida d'expressar les coses i això té a veure, probablement, amb la seva llarga trajectòria com a dirigent sindical. És la gràcia de les seves compareixences, la seva manera de polemitzar tan nítida i directa.

—Està defensant el poli dolent?

—Sí, li han atribuït aquest paper. Però és un tros de pa i un parlamentari molt experimentat. L'escola del Congrés dels Diputats forma la gent molt bé. I justament la forma amb un estil de contesa parlamentària més aspre que el Parlament de Catalunya. Això és indiscutible.

—En resposta a una interpel·lació seva, el president Puigdemont va ironitzar sobre el fet que qualifiqués de somiatruïtes el Govern i Junts pel Sí perquè defensen la independència mentre a Catalunya Sí que es Pot creieu que és possible un referèndum pactat amb l'Estat. Uns i altres aneu amb el ciri a la mà?

—Jo crec que ningú va amb el ciri a la mà. Cadascú va amb un discurs i un relat diferent. No vaig titllar el president de somiatruïtes per voler la independència —que és una fita perfectament legítima i possible. El vaig titllar de somiatruïtes per pensar que es pot assolir aquest objectiu per la via de la desconnexió unilateral que proposava la resolució del 9N, que és un camí no transitable. No es pot arribar a la desconnexió sense tenir ni el suport ampli de la majoria de la ciutadania catalana, ni connexions a nivell internacional i amb la societat espanyola mateix, i sense assegurar la voluntat d'independència sobre

LLUÍS RABELL

«El camí de la desconexió unilateral no és practicable»

El president del grup parlamentari Catalunya Sí Que es Pot, Lluís Rabell, analitza els seus primers mesos al Parlament i les opcions d'un referèndum a Catalunya.

*Entrevista d'Àlex Milian
Fotografia de Jordi Play*

l'expressió molt més àmplia del dret a decidir de la ciutadania de Catalunya. I no crec que sigui anar amb el ciri a la mà sinó una determinada manera de cavalcar les aspiracions democràtiques de gran part de la societat catalana per perpetuar unes forces polítiques que han governat aquest país durant molts anys.

—I no és anar amb el ciri a la mà esperar que l'Estat permeti un referèndum d'independència a Catalunya?

—Aconseguir un referèndum és complicat, evidentment i, segons com es configuri el panorama polític a l'Estat, amb la formació de Govern o no, pot tenir encara esculls molt importants. Si no es formés un Govern de progrés sensible a aquesta reivindicació del referèndum, tindríem davant una situació de crispació complicada. L'obtenció del referèndum serà difícil i demanarà mobilització i persistència de la societat catalana per arribar-hi. Però diria que més enllà dels obstacles visibles per tothom hi ha un moviment de fons en la societat catalana i espanyola que és imparabile. Però aquests dies, a Madrid, estem assistint al final de l'arquitectura política heretada del 78. Ja no es tornarà enrere, no torna-

rem mai més a un règim estable com el del bipartidisme que hem tingut durant dècades. I hi ha una altra evolució significativa: fa no res, ningú s'hauria imaginat un Parlament espanyol com l'actual, amb noranta o més diputats i diputades a favor del dret a decidir. Això indica que quelcom de molt fort s'està movent a les plaques tectòniques de la política espanyola. Per tant hi ha un horitzó possible de canvi que caldrà obrir. Però per descomptat que hi som més a prop. I per descomptat aquest referèndum acabarà sent indefugible perquè la crisi és d'unes dimensions que caldrà reconfigurar sí o sí el sistema polític espanyol i serà molt difícil reconfigurar-lo en un sentit progressista sense consultar la ciutadania en un referèndum homologat.

—No hi ha cap altra manera d'homologar-lo que amb el consens del Congrés?

—Jo crec que és la fórmula que resultaria reconeixedora per a la comunitat internacional, que també hauria de tenir garanties i que hi participés massivament la societat catalana. Una convocatòria unilateral tindria l'inconvenient que una part de la societat no se sentís cridada a votar o no li reconegués legiti-

mitat, al referèndum. I al mateix temps és un tipus de sortida democràtica que també pot ser entesa –i llegida– per la societat espanyola. En aquest sentit generaria un mandat clar sobre quina és la relació que Catalunya vol amb la resta dels pobles de la Península. Crec que és el camí natural i indefugible.

—El vostre grup està en la Comissió d'Estudi del Procés Constituent. La primera presidenta d'aquesta comissió, la desapareguda Muriel Casals, va començar la Comissió d'Estudi del Procés Constituent expressant la seva convicció que es poden “trobar espais de confluència”. Vostè també ho pensa?

—Sí, lamentem molt la pèrdua de la Muriel. Personalment també, perquè la coneixíem de molts àmbits. Jo la coneixia per la meua etapa al moviment veïnal. Ella estava a Òmnium i havíem tingut ocasió de parlar i fer coses plegats, com aquella campanya del Volem un país normal. Per aquella campanya ens vam reunir diverses vegades, ella per Òmnium, i jo al capdavant de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona. A banda d'aquesta pèrdua personal, la trobarem a faltar política-

→ ment perquè el seu tarannà i el seu posat corresponien molt bé al que nosaltres entenem que ha de fer aquesta Comissió: generar un espai de trobada entre forces polítiques que volen debatre sobre el país que volem, sense perjudici de quina articulació política, en termes de relació amb l'Estat espanyol, aquest país haurà d'acabar tenint. Crec que en aquesta Comissió hi hauria d'haver el PSC i Ciutadans –a qui convidem reiteradament. El PP fins i tot hi és, tot i que sigui en una situació de rebuig i de contestació fins i tot de la legitimitat dels debats. Però hi és. I això em fa pensar que el Tribunal Constitucional haurà de desplegar imaginació si vol impugnar una comissió d'estudi, per parlar i debatre. Efectivament aquí es pot trobar aquest marc de diàleg. Pensem que el camí de la desconexió unilateral no és practicable.

—Per què no?

—Ho vam veure just després de la resolució del 9N. L'endemà els consellers havien d'implorar de genolls l'accés al Fons de Liquiditat Autònoma. No ens estalviarem la via del referèndum pactat amb l'Estat, perquè no hi ha ni força suficient, des de la societat catalana, per la unilateralitat, però tampoc no hi ha la disponibilitat i reconeixement de l'altra banda. Això ens porta a una mena d'empat infinit, una situació de tensió permanent institucional de la qual no trobem mai el desllorigador. Crec que tan Junts pel Sí com la CUP se n'estan adonant. I cada pas que faran trobarà dificultats de tota mena que demostraran la inviabilitat d'aquest camí. Però nosaltres no estem asseguts menjant crispetes i esperant a veure com fracassen els altres, perquè pensem que darrere la proposta de JxSí hi ha poble. I pensem que una nova decepció no és bona per a ningú. Aquesta comissió hauria de servir de pista d'aterratge per reconduir un camí que no funciona i trobar-ne un altre que apel·lés a coses més compartides, com el dret a decidir, on podríem trobar-nos independentistes, federalistes... gent que té opcions diferents de país però que té la ferma voluntat d'arribar a aconseguir que la ciutadania catalana prengui la paraula i pugui expressar-se.

—Hi ha uns federalistes que fa tres anys defensaven el dret a decidir i ara ja no.

—El PSC té un problema seriós. Estem defensant unes posicions que ha abandonat –i no fa gaire.

—A més, això canviaria la situació dels pactes a Madrid.

—Sí. El problema del PSC es diu PSOE i el problema del PSOE és que la seva agenda política i la seva capacitat de moviment està marcada i acotada per la pressió del PP. També perquè l'aparell del PSOE s'ha instal·lat en l'*establishment* i veiem aquesta actitud profundament conservadora que té unes bases materials, allò que anomenem les forces giratòries. Això indica que dins del PSOE hi ha un pes molt important de forces conservadores que bloqueja el que seria el sentiment que podria anar guanyant força entre l'electorat socialista i fins i tot entre els quadres dirigents que tenen més visió de futur. Vull pensar que hi ha una part del PSOE que entén que, si vol recuperar la credibilitat i tenir un futur, ha de recompondre's sobre la seva esquerra.

—Per un costat sou a la Comissió d'Estudi del Procés Constituent i,

per una altra, feu escarafalls per la creació d'una ponència conjunta on tractar les tres grans lleis de la desconexió (Hisenda, Seguretat Social i Règim jurídic català). Heu caigut en el "processisme" (com diuen els de la CUP) o voleu constituir però no desconnectar?

—Volem generar un moviment ciutadà que sigui capaç de fer valer el dret a decidir. Tenim una situació on aquells que apareixen com a més abrandats donen per amortitzat un moviment que és el que pot representar una majoria suficient per poder canviar les coses a Catalunya: la majoria de la gent –federalista, independentista i, fins i tot autonomista– partidària de donar la paraula democràticament a la ciutadania. Aquí, en determinats àmbits del corrent independentista, es dona una curiosa coincidència amb els antiindependentistes: la por a l'expressió democràtica completa de la ciutadania, la por al referèndum. En el fons n'hi ha que pensem que, si a la ciutadania se la deixa

votar, potser vota malament. Seria molt versemblant que, quan es produeixi un referèndum, el Govern espanyol que no vulgui una secessió farà –com va fer el de Londres als escocesos– ofertes tangibles i significatives d'autogovern; voldrà seduir en compte d'amenaçar. En aquestes circumstàncies és molt possible que una majoria de la ciutadania catalana opti per una opció de tipus federalitzant més aviat que per una independència. Al nostre parer el que surti del referèndum és relativament secundari. L'important és que Catalunya pugui votar.

—I el resultat, no?

—El referèndum és el que permet accedir a Catalunya al reconeixement com a subjecte polític. I de totes maneres Catalunya guanyarà amb el referèndum. Tot i no guanyar la independència, hauria guanyat en reconeixement, en autogovern i en la possibilitat de tornar a plantejar el problema en un moment donat. En sectors independentistes pràcticament es diu que no van guanyar el plebiscit –això, ho reconeixen– però que

faran com si haguessin guanyat. Això és fer-se trampes al solitari. No només des del punt de vista de la legitimitat democràtica sinó que exclouen una part de la societat que podria acompanyar –i acompanyaria– els independentistes en la lluita pel dret a decidir.

—Us exclou?

—Clar. És com si ja haguéssim resolt el problema d'expressió de la voluntat del poble de Catalunya, però no l'hem resolt. Hem de generar les condicions perquè el poble pugui triar. És curiosa aquesta coincidència entre aquells que tenen por del referèndum perquè potser no sortiria la independència –que és possible– i els que temen donar la paraula al poble per si de cas sortís la independència.

—Us sentiu més còmodes amb en Carles Puigdemont de president que amb Artur Mas?

—Sí, havíem arribat a un punt que, pel fet d'aferrar-se a la presidència de la Generalitat, Mas afegia tensió. I l'atmosfera al Parlament és més distesa des que hi ha el president Puigdemont. Té un bon tarannà: jo he estat molt ben rebut per ell i la conversa no va ser distesa ni merament protocol·lària –val la pena dir-ho. Però no deixa de ser cert que és un home de Convergència Democràtica de Catalunya. Tot i que aquest Govern no és idèntic a l'anterior perquè incorpora gent de l'àmbit d'ERC, el lideratge és de CDC i es continua movent en l'àmbit il·lusori del 9N. I, com li he retret al president al Parlament, s'arrosseguen motxilles del passat que ja veurem fins a quin punt es vol trencar amb elles. Estic parlant de càrrecs que segueixen en l'organigrama de la Generalitat, com Josep Antoni Rossell. Si es vol fer evident que es vol superar una etapa, calen fets i gestos; no només paraules.

—Havia de pressionar més, la CUP, quan tenia la paella pel mànec?

—Per respecte no tenim la pretensió de dir què hauria d'haver fet la CUP, perquè no som la CUP ni hem estat mai en el lloc de la CUP. Som una altra

força política. La CUP va decidir des del primer moment situar-se en la majoria que donava suport i viabilitat al govern de Junts pel Sí. A partir d'aquí, que faci segons la seva consciència. A nosaltres sap on ens trobarà i en què ens trobarà. Nosaltres vam saludar el fet que mantingués la seva paraula electoral de no invertir el president Mas. Perfecte. Ens sembla saludable –per sa i perquè ho saludem amb respecte– que es van mantenir davant d'un *pressing* molt fort. Ara, l'acord que van signar al final, tot i haver-se'n retirat Mas i amb ell consellers molt vinculats a les polítiques més dures de CDC (Felip Puig i Boi Ruiz), tot i això és un acord d'estabilitat parlamentària amb clàusules d'autoflagel·lació. Bé.

—Autoflagel·lació?

—Hi ha autocrítiques humiliants. Els que tenim certa experiència en moviments socials, quan se signa un acord, no és bo que contingui elements d'humiliació per una de les parts. És el senyal que allò que se signa tindrà una vida molt efímera.

—Segons algunes informacions, dins de Catalunya Sí Que Es Pot hi havia la sensació que una de les formacions (ICV) tenia més "visibilitat" que una altra (Podem). Han polit les asprors?

—No hi ha res tan bo com la feina per polir aquestes dificultats lògiques d'encaix. No som un grup homogeni; ens trobem gent que venim de diferents cultures polítiques i no és fàcil. Però justament el que més ajuda a aprendre a treballar plegats és tenir feina. Ens va anar molt malament els mesos d'hivernació del Parlament perquè era una situació ingrata, d'intentar fer coses, rebre entitats socials i no poder donar-los sortida. Ara, en canvi, amb un ple com el d'avui, pràcticament intervé tot el grup parlamentari: amb preguntes, interpel·lacions i esmenes. La feina és la millor teràpia. El pitjor que li pot passar a un partit polític o una entitat social és mirar-se el melic. ●